

Les mares hondurenyes

En aquestes pàgines d'embranchida universalista i on és donat un tracte preferencial a les dones, el qual celebrem sincerament, volem fer un petit enaltiment de la dona hondurenya. He viscut dotze anys en el seu medi i he pogut conèixer-les bé, que elles són senzilles, no sofisticades per la civilització, per l'educació escolar, que elles poc poden accedir a la formació superior. I encara que hi arribin, no perden el seu natural senzill i afable.

Pot ser dit que la dona llatina neix amb un natural afable, que són educades *ab ovo*, i que mai fereixen una planta, ni saben practicar la grolleria envers un altre. Tenen un respecte pel desconegut i tendeixen a valorar-lo, quan freqüentment elles valen més que el seu valorat. En resum, quan jo vaig arribar a Hondures, en 1955, sabia molt de llatí, però era un cafre eixit de la formació eclesiàstica amanida del *movimiento*, que no sabia res de l'home i de la dona d'aquest planeta, i no rarament se m'escapaven, en el tracte amb aquella gent, formes dictatorials sota aquell concepte personal, i fútil, que els eres superior perquè eres espanyol. Sí, ells queien en el mateix error, per atavisme i perquè missioners i aventurers peninsulars s'hi comportaven com a humans privilegiats i selectes de feia segles, comparats amb ells, que no els arribaven a la sola de la sabata. Jo reconec, i defenso, que aquelles dones a mi em civilitzaren, simplement.

Dones que, en arribar a ser mares, eleven a sublims les qualitats femenines d'amor, de servei, d'abnegació i cura rendida de marit i de fills fins a un grau que voldria veure si és igualat en altres indrets de l'ample món. A Europa, no, i als Estats Units, tampoc, que aquest darrer també el conec bé, i aquí encara hi ha més poca educació natural i qualitats en la dona que en cap altre país que jo conegui una mica. Bé, i per què ho dic això?: Doncs per aquesta raó, que la mitjana d'homes casats, en aquell temps meu a Hondures, tenien una colla de fills amb la dona amb qui es casaven o s'ajuntaven i, quan la veien pansideta i plena de fills, tocaven el dos del seu costat i se n'anaven a cercar altres amors ?el que elles anomenen *echarse a la calle para mujerear*.

De la seva banda aquelles mares mai no abandonaven els seu fills. Sempre al peu del canó, feien l'indicible per a peixar-los i educar-los -sort que l'educació primària és gratuïta -*lavando. ajeno, planchando ajeno, limpiando oficinas y excusados*. I compte, que aquelles mares són santes. Són santes en tot el sentit de la paraula i sense que facin cap miracle. Mai no han cridat l'atenció del Vaticà i no les tenim sobre un pedestal en les nostres esglésies perquè les venerem, però són santes.

Jo així ho he defensat moltes vegades en les meves humilies, bo i proposant-ho com a model que no falla de santedat, +per a homes i dones. Esmercen dolls d'amor suportant el pòndol de tants fills, i ho fan sense donar-se'n el lloc ni voler que els ho aplaudeixin. Que la santedat consisteix a estimar, que l'amor és la quinta essència del cristianisme. I escric això perquè tinguem ben clares les nocions bàsiques de la nostra religió, la de Jesucrist, la de l'amor efectiu i net.
Pere Ortís.

